

Metadata

Beskrivs ofta som data om data.

Metadata är *strukturerad information* som beskriver, förklarar, lokaliserar eller på annat sätt representerar något annat.

Metadata beskriver **handlingen** (*objektet*) och dess innehåll, även sånt som inte finns i själva dokumentet.

Metadata

Objektet som metadatat beskriver

Metadata borde i detta exempel innehålla:

- Personer på bilden
- Plats
- Datum

Den här bilden saknar metadata så därmed vet bara den som känner igen personerna på bilden vilka de är. Men när/var är bilden tagen??

Metadata

Objektet som metadatat beskriver

Metadata borde i detta exempel innehålla:

- Författare
- Företag/organisation (om ej privat)
- Datum för utgivning

I detta exempel saknas all typ av metadata!

Vem har skrivit dokumentet?
När?
Organisation?

The standard Lorem Ipsum passage, used since the 1500s

"Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum."

Section 1.10.32 of "de Finibus Bonorum et Malorum", written by Cicero in 45 BC

"Sed ut perspiciatis unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. Nemo enim ipsam voluptatem quia voluptas sit aspernatur aut odit aut fugit, sed quia consequuntur magni dolores eos qui ratione voluptatem sequi nesciunt. Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur? Quis autem vel eum lure reprehenderit qui in ea voluptate velit esse quam nihil molestiae consequatur, vel illum qui dolorem eum fugiat quo voluptas nulla pariatur?"

Metadata**Objektet som metadatat beskriver**

Detta goda exempel innehåller:

- Dokument-id
- Författare
- Dokumenttyp (*protokoll*)
- Datum
- Närvarande
- Forum (*intressegruppen*)

Dok ID:	211_00201
Agare:	Thomas Dahlén
Datum:	2019-12-18
Sparat:	18.12.19, 18:14:02
Filnamn:	lorem.odt

Protokoll**Protokoll från möte med intressegruppen**

Närvarande: Kalle Persson, Nils Svensson, Nicklas Granström, Stine Bergforsgren Nilsson, Amanda Björkris
till mötesordförande valdes: Nils Svensson

Mötespunkter

- 1) Nytt tegelbruk i skogen mellan Stora gran och lilla sjöstugan.
- 2) Andra frågor
- 3) Övriga frågor

Antecknat från mötet

1) **Beslutades att;** Sed ut perspicatis, unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam eaque ipsa, quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta

Metadata**Objektet som metadatat beskriver**

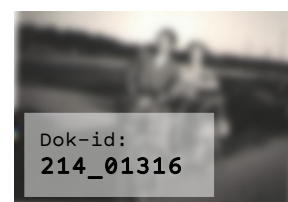
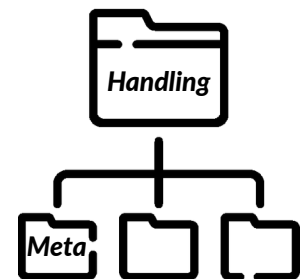
- Titel
- Författare
- År
- Medietyp (*bok, e-bok, ljudbok*)
- Språk
- Ämne (*Sverige, biografi, geologi*)
- Klassifikation (*skönlitteratur, lättläst osv*)
- Förlag

Metadata - objektet

Metadata är oftast inte på samma plats som **objektet**.

- docufindings lagrar registrerade **handlingar** i en katalog och **metadata** i en underkatalog. Varje handling får ett unikt **dokument-id** och dess metadata-dokument får samma **dokument-id**.
- I fallet med bilden kan **metadata** vara angivet på baksidan av bilden, finnas i ett kartotek eller i ett datasystem såsom docufindings. Om man separerar metadata från objektet måste det finnas en koppling – **unik identifikation** mellan **objektet** och dess **metadata**. I docufindings får alla registrerade handlingar ett **dokument-id**. Skriv dokument-id på baksidan av bilden.
- Bibliotekets kortregister talar om **var** boken finns. Kopplingen mellan **objektet** och **metadata** blir unik genom **ISBN-numret**.

Böckerna är ofta uppställda enligt SAB-klassifikations-system där varje ämnesområde har en bokstavskod som kallas signum. Huvudavdelningar betecknas med stora bokstäver, som är indelade i underavdelningar som betecknas med små bokstäver. Exempel: N är Geografi, Nc är Sverige, Ncc är Norrland och Nccb är Hälsingland.

Kortet
lokaliserar
boken

Skolans arbetsmiljö. Betänkande av Utredningen om Skolans inre arbete - SIA. Sthlm 1974. 952 s. Ill. Tab. ISBN 91-38-01899-3

ISBN (International Standard Book Number) är ett nummer som ger en bok dess identitet, likt personnummer

Kartotek – ett exempel på metadataregister

Ett kartotek är ett kortregister bestående av kort innehållande information.

Oftast är korten sorterade i alfabetisk ordning, men även systematisk, numerisk och kronologisk ordning förekommer.

Kartoteket används som register över de böcker som finns. På korten finns information om böckerna, inte vad det som står i boken, utan vem den är skriven av, när den publicerades, av vilket förlag osv. Kartoteket innehåller alltså inte boken utan data om boken = **metadata**.

Sammanfattning

För att lätt kunna **identifiera** en **handling** (*fysiskt och elektroniskt*) bör **metadata** bör finnas angivet i dokumentet till exempel datum, författare, organisation, dokument-id och dylikt.

För att **organisera** handlingar upprättas för varje dokument ett **metadata-dokument** som beskriver dokumentet.

Metadata används sedan för att **hitta** handlingen. Med docufindings kan sökning göras på de **metadata** (*uppgifter/information*) som registrerats av användaren samt de som automatiskt genererats av systemet.